

Biologia

Els gats mostren el mateix afecte que els infants, i més que els gossos

Un estudi que ha analitzat la relació entre els gats i els seus cuidadors contradiu la creença que són animals esquerps i solitaris

David Bueno

Es diu que els gossos són els millors amics de les persones, per l'afecte emocional que mostren pels seus cuidadors, que normalment és recíproca. En canvi, tradicionalment s'ha considerat que els gats, un altre animal de companyia molt present en les societats humanes, són més distants i esquerps. La investigadora Kristyn R. Vitale i els seus col·laboradors de la Universitat d'Oregon, als Estats Units, han volgut demostrar científicament la certesa d'aquestes afirmacions sobre els gats, més enllà de les percepcions subjectives. Tanmateix, segons han publicat a la revista *Current Biology*, els resultats que han obtingut han sigut justament oposats. Han vist que els gats mostren un afecte emocional cap a les persones com a mínim igual al dels gossos, i que és equivalent al que també manifesten els nens petits pels seus cuidadors. Això els ha servit per demostrar que aquesta unió afectiva s'estableix durant la primera infantesa, i que després costa molt de revertir.

Mesurar l'afecte

A escala mundial, els gats domèstics són més nombrosos que els gossos. Malgrat el gran èxit adaptatiu que mostren per conviure dins les societats humanes i la capacitat de poder viure no només de manera solitària, sinó també en grup, tradicionalment s'ha estudiat molt més la cognició social dels gossos que la dels gats. Un dels aspectes que ho ha propiciat és la facilitat que tenen els gossos per formar lligams afectius d'unió amb les persones, la qual cosa permet que mostrin habilitats sociocognitives que en alguns aspectes s'arriben a assemblar a les humanes.

Per estudiar fins a quin punt els gats estableixen lligams afectius amb les persones, aquests investigadors van utilitzar una prova que s'anomena test d'unió segura (*secure base test*, en anglès). Aquest test es fa servir tant en primats, incloses les persones, com també en gossos. La idea de la prova és molt simple. En el cas de les persones, es fa entrar un infant amb el seu cuidador, normalment un dels progenitors, en una habitació desconeguda. S'hi estan junts durant dos minuts perquè l'infant s'hi acostumi, i després es fa sortir el cuidador, també durant dos minuts. Finalment se'l torna a fer entrar, i aleshores

s'observa la reacció de l'infant quan el torna a veure.

El comportament dels infants en aquesta situació permet classificar-los en dos grups: els que tenen un sentiment afectiu d'unió segur i els que el tenen insegur. En el primer cas, quan retroben el cuidador s'hi acosten buscant-ne l'atenció i, tan bon punt la reben, continuen explorant l'habitació tranquil·lament, mentre experimenten una relaxació general de l'estrès que els ha produït estar sols una estona. Dit d'una altra manera, mostren seguretat cap al cuidador i cap a ells mateixos.

En canvi, els que tenen un sentiment d'unió insegur, quan retroben el cuidador no es relaxen i continuen estressats. N'hi ha que es comporten evitant-lo, i d'altres fan tot el contrari i li reclamen una vegada i una altra una atenció excessiva, que no els permet continuar explorant l'entorn. També n'hi ha que mostren un comportament desorganitzat cíclic, amb aproximacions excessives seguides de períodes d'evitació.

Totes les proves fetes en infants indiquen que el 65% tenen sentiments afectius d'unió segura cap als seus cuidadors, mentre que la resta, el 35%, els tenen d'unió insegura. Pel que fa als gossos, amb els quals també s'han fet proves mitjançant aquest test, un 58% es mostren segurs i un 42% insegurs.

Gats afectuosos

Per reproduir aquest test en gats, els investigadors van agafar 70 gatets en un estadi de maduresa equivalent a infants de 3 anys. A tots els van fer el mateix test: dos minuts en una habitació desconeguda amb el seu cuidador, dos minuts sols i després el retrobament. Durant el test es va analitzar com s'acostaven al cuidador quan el retrobaven, com li fregaven el llom a les cames i com eren els miols que feien. Els comportaments que van mostrar els gats van ser gairebé idèntics als dels infants. Un 64,3% es van acostar als cuidadors, van fregar-s'hi el llom, van miolar suaument en senyal de relaxació i van continuar explorant l'entorn, la qual cosa indica que tenien un sentiment afectiu d'unió de tipus segur. En canvi, el 35,7% van mostrar comportaments típics dels sentiments afectius d'unió insegurs, evitant el cuidador o mostrant un desig excessiu d'atenció, amb miols típics d'estrès. Dit d'una altra manera, les proporcions d'unió segura o insegura en els gats són més semblants a les de les persones que a les dels gossos.

Aprofitant aquesta similitud, els científics van examinar si els gats amb sentiments afectius d'unió insegura podien esdevenir segurs. Per això els van estar reeducant durant diverses setmanes, per intentar transmetre'ls confiança. Les persones encarregades de fer-ho van ser els mateixos cuidadors, per veure si la situació en cada parella gat-cuidador podia canviar. En la major part dels casos no es va produir cap canvi significatiu. Segons els autors del treball, això indica que, quan en una parella cuidat-cuidador s'estableix un tipus de relació, segura o insegura, aquesta tendeix a mantenir-se per sempre. Extrapolat a les persones, això indica que pot ser important establir una relació de seguretat afectiva durant els primers anys de vida dels infants, atès que després podria ser molt costós revertir-la.

Els vincles afectius entre els gats i els seus cuidadors es consoliden durant la fase inicial de la relació. GETTY

David Bueno és director de la Càtedra de Neuroeducació UB-EDU1ST